

PRISIKĖLIMAS

Kauno Kristaus Prisikėlimo parapijos laikraštis

Sekmadienio katechezė

Dekanas klebonas mons. Vytautas Grigaravičius

Žmogiškoji dorybė: Teisingumas

Krikščioniškasis teisingumas, kaip žmogiškoji dorybė, yra pastovus ir tvirtas noras atiduoti Dievui ir artimui tai, kas jiems priklauso. Teisingumas yra valios veiksmas. Kaip išmintis protui duoda pažinti, kas yra gera, o kas bloga, taip ir krikščioniškas teisingumas kviečia pildyti Dievo ir Bažnyčios įsakymus, t. y. krikščioniškai gyventi.

Teisingumas Dievo atžvilgiu yra vadinamas „religiningu dorybe“. Žmonių atžvilgiu jis verčia gerbti kiekvieno žmogaus teises, o jų tarpusavio santykiuose pasiekti tokios darnos, kuri vienodai atsižvelgtų į visus žmones ir į jų gerovę.

Šventajame Rašte dažnai minimas teisingas pasizymi visada neklastinga širdimi ir teisingu elgesiu artimo atžvilgiu: „Nebūsi šališkas vargšui ir nenusileisi didžiūnui, bet teisi savo artimą teisingai“ (Kun 19,15). „O jūs, šeimininkai, duokite vergams, kas teisinga ir kas dera atsimindami, kad ir jūs turite Viešpatį danguje“ (Kol 4,1).

Teisingas Dievas reikalauja, kad žmogus, kuris yra sukurtas pagal Dievo paveikslą, būtų teisingas, trokštų teisybės ir neapkęstų netiesos. Tokį savo pasiryžimą teisingas žmogus turi liudyti kiekvieno poelgiu, visu savo gyvenimu. Kaip sako apaštalas Paulius: „Atiduokite visiems, ką privalote: kam mokesť – mokesť, kam muitą – muitą, kam baimę – baimę, kam pagarbą – pagarbą. Niekam nebūkite ką nors

skolingi, išskyrus tarpusavio meilę“ (Rom 13,7-8).

Teisingumas yra brangi dorybė, ji – žmogaus grožis ir vertė. Sąvoka „teisingas žmogus“ mums asocijuojasi su doru žmogumi, kaip ir sąvoka „neteisingas žmogus“ – su blogu ir nedoru žmogumi. Kalno pamokslė Jėzus sakė: „Palaiminti, kurie alksta ir trokšta teisybės: jie bus pasotinti“ (Mt 5,6). Todėl palaiminta yra ta šalis, ta valstybė, kurios įstatymai pagrįsti Kristaus mokymu, Jo įsakymais ir Jo teisybe. Palaiminta yra ta šeima, kurioje teisingumas vadovauja jų šeimos gyvenimui.

Teisingumas yra moralinė valstybės ir tautos jėga, nes ji neša pasauliui, tautai ir šeimai ramybę. Neteisybė, priešingai, neša tik nesantaiką, neapykantą, kerštą, kovą. Teisingumas kuria ir stato, o neteisybė tik ardo ir griauia. Teisingumas jau čia, žemėje, kuria Dievo karalystę, kai neteisybė kuria pragarą.

Deja, matome, kaip dažnai būna dangstomasi teisingumu vardu, ir tai daro dažniausiai tie, kuriems stinga šios dorybės. Ir tikriausiai jokia kita nuodėmė taip neprieštarauja teisingumo dorybei kaip godumas: „Visų blogybių šaknis yra meilė pinigams. Kai kurie, jai pasidavę, nuklydo nuo tikėjimo ir patys save drasko daugybe kančių“ (1 Tim 6,10).

Godumas apakina žmogų, padaro jį aklu turto vergu, uždega tokiu troškimu, kad ir viso

pasaulio turtais to troškulio nenumalšintų. Ar gali toks turtų troškimas būti suderintas su teisingumu? Aišku, kad ne. Toks žmogus nepažįsta nei teisybės, nei gailėstingumo, neturi laiko pamąstyti apie savo išganymą, retai kada atsimena Bažnyčią, nes jo gyvenimo tikslas, jo dievas yra pinigai. Toks žmogus pamiršta Dievo perspėjimą: „... gobšai nepavaldės Dievo karalystės“ (1 Kor 6,10). Todėl norint ugdyti teisingumą, būtina reikia kovoti su godumu, begaliniu pinigų ir turto troškimu.

Juk iš tiesų tas žmogus, kuriam širdį turtais graužia, niekad nebus laimingas, nes ne turtais yra tikroji laimė. Be to, „kokia gi žmogui nauda, jeigu jis laimėtų visą pasaulį, o pakenktų savo gyvybei?“ (Mt 16,26). „Juk mes nieko neatsinešėme į pasaulį ir nieko neišsinešime. Turėdami maisto ir drabužių, būkime patenkinti. Kas geidžia pralobti, pakliūva į pagundą ir į spąstus bei daugelį neprotingų ir kenksmingų aistrų, kuriuos žmones sugadina ir pražudo. Visų blogybių šaknis yra meilė pinigams“ (1 Tim 6,7-10).

Mieli broliai ir seserys, visada atsiminkime, kad negalima tarnauti dviems ponams – Dievui ir mamoni. Todėl atsiskirkime nuo mamonos ir pasirinkime Dievą: „Nesikraukite lobų žemėje, kur kandys ir rūdys ėda, kur vagys išlaužia ir vagia. Verčiau kraukitės lobį danguje, kur nei rūdys ėda, kur vagys neišlaužia ir nevagia, nes kur tavo lobis, ten ir tavo širdis“ (Mt 6,19-21).

Dvasiniai skaitiniai „Tikėjimo žingsniai“

Adolfa Daukšienė

Tik medituodamas gali pasėti Dievo žodžio sėklą savo širdyje. Nereikės sėdėti Lotoso poza ir kažką vėblenti, nes toks meditavimas – iškraipymas to, ką Dievas sukūrė. Tai šėtonas, negalėdamas nieko sukurti, iškraipė Dievo jau sukurtus dalykus.

Medituoti – tai sustoti mintimis prie savo pasirinktos Šv. Rašto frazės ilgiau, visapusiškai ją apgalvoti. Tai yra mąstymas. Pasitelk tą galingą sielos dalį – vaizduotę, kaip to nori Dievas. Pamatyk save sveiką, laimingą, dėvintį par-

5. Sėkmė per meditaciją /tęsinys/

duotuvės vitrinoje matytą tau patikusį drabužį, įsivaizduok, pamatyk save proto akimis. Kokia didelė yra vaizduotės galia rasi Pr 11,4-6.

Meditacija padeda gyventi tuo, kas parašyta Šv. Rašte, o dažnai pagalvoji: „Negaliu to įvykdyti.“ Mes tiesiog neįstengiamo pamatyti savęs darančių tai, kas mums skirta Dievo žodyje. Dievo žodis – sėkla. Paimk ją, pasėk savo širdyje ir augink „per dienas ir naktis“ (Joz 1,8). Tai gali padaryti tik mąstydamas. Skaitymas žodį deda į galvą, o meditacija – į širdį ir sielą. Meditacija –

daug dvasinių pastangų reikalaujantis darbas, o mes norime, kad viskas būtų paduota lyg iš mikrobangų krosnelės.

Mąstyk kasdien 15-20 min. Įsivaizduok, kad patiri, kas ten parašyta. Papasakok draugui, namiškiams. Vakare vėl paskaityk. Tavo dvasia prisisunka apreiškimo, net kai miegosi. Ryte vėl skaityk, girdėk save kalbant Dievo žodį, mąstyk, kada tik galėsi. Ši tiesa sužadins tavo dvasią ir vis giliau įsismelks į širdį, o atlygis – sveikata, sėkmė ir svarbiausia artumas su Dievu.

Birutė Vasylienė

Pakilk, Žmogau, ir Žmogui ranką duok!

Tavęs, lietuvi, dabarty ieškojau –
Regiu: nebetiki, kas amžina, kas šventa;
Kas vergija,
kas laisvė pančiuos kruviniuos...
O širdys blaškosi voratinkliuos senuos...
O aš maniau, kad būsim mes kaip plienas!
O aš maniau, kad bus gana klaidų...
Deja!.. Deja!..
Dar tūkstančiams blakstienos
Užspaustos ūkanų piktų, juodų!...

(B. Brazdžionis. Trys vizijos)

Beveik 20 metų kvėpuojame laisvu tėviškės oru. Mūsų dvidešimtmečiams žodžiai: okupacija“, „komunistinis režimas“, „KGB“, „TSKP“ ir daugelis kitų pažįstami tik iš istorijos vadovėlių puslapių. Jie nepažįsta tos kitos Lietuvos, kurią pažinojo jų tėvai. Ir vargu ar tiki tėvų pasakojimais, kokie vieningi buvome, kokias džiaugsmo akimirkas išgyvenome, kai juosėme Baltijos jūrą, kai susiėmė už rankų stovėjome Baltijos kelyje, kaip braukėme džiaugsmo ašaras išvydę plevėsuojat mūsų trispalvę ...

Matydama, kas darosi dabar, kaip drabstosi purvais „viršūnėse“, kaip juodinami tie, kurie ko-

Nukelta į 2 p.

Atkelta iš 1 p.

voja už žmogiškąją moralę, aš tikrai nepatikėčiau, jei savo akimis nebūčiau regėjusi. Tada mes buvome vieningi, nes tikėjome, turėjome viltį, kad kursime, puosime, atstатыsime visa tai, kas buvo okupantų sunaikinta, sutrypta, suluošinta.... Ir koks teisus buvo vienas iš tikimiausių tautos poetų Bernardas Brazdžionis sakydamas: „Deja!.. Deja!.. Dar tūkstančiams blakstienos užspaustos ūkanų piktų, juodų!..“ Sovietai pirmiausia nukreipė kovą prieš inteligentus, dvasios milžinus ir Bažnyčią, nes tikintis žmogus yra tvirtos moralės, nepalaužiamos dvasios. Argi ne tikėjimas, ne meilė Dievui, ne maldos į Švč. M. Mariją, prašant jos užtarimo, gelbėjo lietuvių tiek tremtyje, tiek kenčiant priespaudą Tėvyneje?

Tačiau ir šiandien kažkam labai trukdo Bažnyčia. Ar ne todėl, kad vienintelė išdrįsta drąsiai kovoti prieš bet kokias žmogų žeminančias apraiškas? Ar ne todėl, kad tik bažnyčioje žmogus gali nurimti, pamiršti kasdienos rutiną, pasisemti jėgų, kad išvertų visą tą purvą, kurio tiek daug mūsų brangioje Lietuvoje. Daug kartų nubrėžiau lygiagretes tarp įvykių ir staiga „išdygusių“ straipsnių, laidų nukreiptų prieš Bažnyčią. Iškapstomos net iš praeities menkiausios „nuodėmės“, paverčiamos didžiausiais nusikaltimais ir pasėjama sumaištis šalia Bažnyčios esančių žmonių širdyse. Bažnyčia – ne vien kunigai ir vyskupai, o visi, įtikėję, susivieniję Jėzuse Kristuje, ir jokie pikti, nepagrįsti išpuoliai, jokie „pragaro vartai jos nenugalės“ (Mt 16,18).

Negaliu tylėti po paskutinės p. Audrės Kudabienės „Srovių“ laidos. Apskritai tokio pobūdžio tendencingų laidų niekada nežiūriu, tačiau šį kartą užkliuvo tai, kad per anonsą išgirdau, jog bus kalbama apie Šiluvą.

Šiluva – viena švenčiausių vietų Lietuvoje, nuo seno garsėjo stebuklinguoju Švč. M. Mari-

jos paveikslu, kuris visais laikais pritraukdavo daug piligrimų. Ypač jų pagausėjo po Švč. M. Marijos apsišviškimo Šiluvoje. Sovietmečiu buvo statomos užtvaros, pramanydavo „kiaulių marus.“, bausdavo darbe, kad tik mažiau žmonių ten pabuvotų, pasisemtų stiprybės ir jėgų.

Rugsėjo 7-15 dienomis visa Lietuva švęs Švč. M. Marijos apsišviškimo 400 metų jubiliejų. Sunku įsivaizduoti, kiek žmonių ten suplauks (Red. pastaba. Šis straipsnis buvo parašytas prieš Šilines). Šiais laikais nepatogu uždrausti, užtvirti, belieka įpilti šaukštą deguto. Tą ir padarė p. A. Kudabienė. Parodė porą „nuskriaustų“ bobučių, popiežiaus Jono Pauliaus II namus pavadino kunigų namais, užuominomis pakalbėjo apie namų padėginus, paslaptingas mirtis, slaptomis kameromis nufilmavo, kaip kunigai sumuštinais vaišiniasi. Jokių įrodymų, jokių pagrįstų argumentų. O kur kiti Šiluvos gyventojai, kurių vardu buvo padėkota? Ar žinoma korespondentei, kad Jono Pauliaus II namai visada pilni jaunimo, piligrimų, kurie susirenka rekolekcijoms, dvasiniam pabendravimui? Kunigai čia būna tik per didžiausias šventes ir kiekvieno mėnesio 13 d. Papilta „pletkų“ lygio purvo, ir tegul piktinasi Lietuva: „Ach, kokie tie kunigai! Jie net valgo! Ko gero, jie padegė namus, nunuodijo senukus!“ Gal kas pasipiktins, suabejos, nevažiuos ir nepavyks iškilimė. Jau geriau tegul žiūri įvairiausių šou per televiziją, tegul nesipiktina apsvaigusiais krepšininkais, tūkstančiais, kuriais apdovanojami dainininkai už porą atliktų dainų įvairiomis progomis.

Daug, oi daug tarp mūsų tokių, kurie užmerkia akis ir nemato tikrųjų blogybių, tikrojo purvo. Jau geriau tegul švaistomi pinigai kairėn ir dešinėn, tegul pelnosi, kas tik nori, nežinia, už

ką ir kam, bet tik ne Bažnyčiai stiprinti. Tikintieji gali melstis šaltose, purvinose, apleistose bažnyčiose, o kunigai maitintis Šventąja Dvasia...

Kartu su mylimu poetu B. Brazdžioniu norisi ištart:

*Tikiu aš dieną – didelę ir šviesią;
Tikiu – ne amžiais sielą staus ruduo!
Pakilk, Žmogau, iš dulkių ir puvesių,
Pakilk, Žmogau, ir Žmogui ranką duok!*

P.S. Džiaugsmu netvėrė širdis regint per Šilines žmonių minias, tarsi jūra banguojančių mažos Šiluvos miestelio gatvėmis. Statistų duomenimis per Jubiliejaus iškilnių dieną Šiluvoje apsilankė iki 150 tūkstančių maldininkų, daugybė jų pasinaudojo visuotinių atleidimų malone, priėmė šv. Komuniją (išdalyta 56 tūkstančiai – dukart daugiau nei pernai – komunikantu).

Manau, susirinkusieji pritarė klieriko Neriiaus Šmerausko linkėjimui „Visi keliai, kurie veda į Šiluvą, tebus sujungti į vieną kelią, vieną Tiesą ir vieną gyvenimą Kristuje“. Tuomet jokie pragaro vartai nepajėgs nugalėti, sugriauti tvirtai ant tikėjimo uolos pastatytos bažnyčios.

Parapijos gyvenimo atspindžiai

B. Vasylienė

Pašventintas Kristaus Prisikėlimo parapijos namų kėrtinis akmuo

Š. m. rugsėjo 13 d. 18 val. gausiai susirinkę į šv. Mišias tikintieji džiaugsmingai pasitiko iškilmingą, purpuro spalvos arnotais pasipuošusią, kunigų procesiją: prie altoriaus žengė arkivyskupijos parapijų klebonai, rektorai, keletas kitų arkivyskupijos kunigų. Procesiją vainikavo popiežiaus Benedikto XVI ypatingasis pasiuntinys Švč. M. Marijos apsišviškimo 400 metų jubiliejuje Šiluvoje, Kelno arkivyskupas kardinolas Joachimas Meisneris, vyskupas emeritas Juozas Preikšas, vyskupas augziliaras Jonas Ivanauskas ir visus laiminančias Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius SJ.

Šv. Mišioms vadovavęs Kauno arkivyskupas homilijoje priminė, kad šiomis dienomis Lietuva švenčia Švč. M. Marijos apsišviškimo Šiluvoje 400 metų jubiliejų. Tai ilgas laikotarpis, kurį kančiose ir skausmuose išgyveno mūsų tauta: Lietuvai teko nešti sunkią 130 metų trukusią Maskvos carinę priespaudą, kai buvo uždrausta spauda, kalba, niekinama kultūra.

Arkivyskupas toliau tęsė:

– Šiandien pradėdame švęsti Kryžiaus išaukštinimo iškilimę. Ši bažnyčia primena mums kitą skaudžią neseniai išgyventą sovietų okupaciją. Šioji šventovė turėjo būti laisvės simbolis, padėka Dievui už atgautą nepriklausomybę iš carizmo priespaudos. Tačiau kita, nemažiau nuožmesnė komunistinė valdžia vietoje Kryžiaus iškabino save šlovinantį šūkį „Šlovė TSKP“. Štai todėl jūs, šios parapijos tikintieji, turėtumėte iškilmingai švęsti ne tik Prisikėlimo šventę, bet ir Kryžiaus išaukštinimo šventę. Be Kryžiaus nėra Prisikėlimo. Mes turime būti dėkingi tiems, kurie išdrįso nešti tautos kryžių ir kovojo prieš okupantus. Vienas iš jų buvo vyskupas T. Matulionis. Du kartus jis buvo teisiamas, o kai jam liepė rašyti laišką partizanams, kad jie atsisakytų kovos, vyskupas nepakluso, todėl jam teko trečią kartą eiti Golgotos keliu. Sunkiomis gyvenimo akimirkomis arkivyskupas kvietė žvelgti į Dievo Motiną Mariją, kuri skausmo sukaustyta stovėjo prie Kristaus Kryžiaus. Kad tauta eitų į priekį, reikia su meile apkabinti Kryžių ir žvelgti į Mergele Mariją, kuri tikrai padės. Jei mokėsime kreiptis į Mariją, tai mokėsime nešti Kryžių, be kurio nebus tikrojo Prisikėlimo.

Šv. Mišių pabaigoje į tikinčiuosius kreipėsi kardinolas J. Meisneris: „Savo akimis mačiau jūsų tikėjimą šioje gražioje bažnyčioje. Bažnyčia parodo, kokia yra bendruomenė. Prieš 16 metų buvau čia, tačiau dabar, kai vėl pamačiau šią bažnyčią, prisiminiau Elzbietos žodžius, pasakytus Marijai: „Palaiminta esi, kad įtikėjai“. Šiandien ir aš sakau: „Palaimintas Kaunas, nes prisikėlė!“. Toliau svečias išraiškingai, vaizdingai ir su užsidegimu kalbėjo:

– Kryžius turi dvi linijas – horizontalią ir vertikalią. Horizontalioji – tai minuso linija. Žmonės, esantieji šioje linijoje, yra minuso žmonės. Ačiū Dievui, kad minuso liniją perkirto vertikali, ir todėl tikintieji žmonės yra pliuso žmonės. Lietuva yra Kryžiaus paženklinta: jūs vieninteliai turite unikalų Kryžių kalną, todėl Eu-

ropos kontinente esate didelis pliusas.

Australijoje yra vienuolynas, kuriame gyvena apie 300 seminaristų, būsimų kunigų. Kai prieš metus ten apsilankęs Šv. Tėvas paklausė abato, nuo ko tai priklauso, jis atsakė: „Mes nieko ypatingo nedarome, tik tris dalykus: 1) kasdien kalbame rožinio maldą; 2) kasdien švenčiame šv. Mišias, 3) visur ir visada giname popiežių, kai jis yra puolamas. Šv. J. Bosko taip pat sakė, kad Bažnyčią išlaiko būtent šie trys dalykai.

Dovilė Čiškauskaitė

Vasara šv. Damijono maldos grupės lankytojams buvo rekolekcijų ir tarnysčių laikas įvairiose stovyklose. Per pirmąjį mūsų susitikimą šiais mokslo metais džiaugėmės visomis malonėmis, kurias gavome, o jų buvo tikrai nemažai.

Labiausiai noriu pasidalyti išpūdžiais, išgyvenimais, patirtais piligriminėje kelionėje į Italiją. Piligrimystę organizavo Tiberiados broliai. Iš Kauno maldos grupės važiuojome trise: aš, Dovilė, ir Mykolas.

Mes keliavome dvi savaites šv. Pranciškaus, šv. Pauliaus ir šv. Petro pėdomis. Ką dangi mūsų grupės globėjas yra šv. Pranciškus, stengėmės gyventi kuo panašiau (kaip tai įmanoma XXI amžiuje); kaip gyveno šv. Pranciškus – paprastume, džiaugsme, evangelizacijoje, bendruomenišku. Mums buvo labai svarbu aplankyti vietas, kur šis Dievo neturtėlis lankėsi: La Vernos kalne, kuriame šventasis gavo stigmas; Asyžuje, čia šv. Pranciškus

Siuilome perskaityti

Ispūdžiai iš kelionės: Šventųjų pėdomis...

gimė ir užaugo; šventojo mylimajame Gubio miestelyje; Italijos kalnuose, nes šv. Pranciškus mėgo jais keliauti.

Piligriminės kelionės kulminacija – piligriminis žygis pėsčiomis iš Gubio į Asyžius. Mes keturias dienas keliavome kalnais be maisto, pinigų, nežinodami nei kur nakvosim, nei ką susitiksim. Pasitikėjom tik Apvaizda, ir Ji mūsų nepavydė, dar kartą įsitikinome, kad Dievas mums labai rūpinasi. Jis atsiunčia mums išbandymą, tačiau vėliau apipila malonėmis.

Štai įvykis, kuris palietė ne vieną. Trečiąją žygio dieną mes pasiklydome, nelabai žinojome, kur esame – aplink buvo tik kalnai ir jokio žmogaus, jokios sodybos. Buvo daugiau nei 30 laipsnių šilumos. Bekopiant į aukštą kalną, mums baigėsi vanduo, aplinkui nebuvo jokio vandens šaltinio, buvo tik mūsų troškulys ir karšta saulė. Darėsi jau neramu: juk vanduo yra būtinas. Ir stebuklas – iš kažkur ant kalno viršūnės (mes užkopę truputį ten išsėjome) pasirodo džipas. Koks džiaugsmas! Du vaikinai tekini bėga stabdyti automobilį ir paprašyti šlakelio vandens. Kaip džiugu buvo pamatyti juos grįžtančius su 1,5 litro talpos buteliu. Ačiū tau, Viešpatie, ačiū! Niekada taip nesidžiaugiau atsigėrusi paprasto vandens. Vanduo mums tapo brangesnis už perlus. Bet tai dar ne viskas... Mes buvom devyniese, todėl 1,5 litro vandens neliko kaip mat, o reikėjo dar nusileisti iš apytiksliai 1000 metrų aukščio. Ir štai – antrasis stebuklas! Besileisdami suradome dar vieną 1,5 litro talpos butelį, pilną vandens. Neaišku, nei kaip, nei iš kur jis ten atsirado. Mums tai buvo didelis stebuklas. Šis įvykis yra labai iškalbingas.

Dievas geriau žino, ko mums reikia. Kartais nesuprantame, kodėl mums ar mūsų arti-

mons. V. Grigaravičių pasirašyti šį aktą. Pasirašius, vienas akto egzempliorius buvo įdėtas į kapsulę, kuri buvo lydint kunigų procesijai bei parapijiečiams iškilmingai nunešta prie kertinio akmens. Po trumpų arkivyskupo ir kardinolo maldų, kardinolas pašventino kertinį akmenį, kuris su kapsule buvo įmūrytas į būsimos pastato pamatus.

Pagaliau įveiktas trejus metus trukęs biurokratinis barjeras, ir su Dievo pagalba bus pradėta parapijos namų statyba.

miesiems siunčiami išbandymai, kančia. Tačiau juos įveikus mes įvertiname tai, ką turime. Pamatome, kokie mes esame apdovanoti, mums Dievas primena, kad Jis mus labai ir be galo myli. Tai gal skamba ir banaliai, nes dažnai šiuos žodžius girdime, tačiau, kai pats išgyveni Dievo tėvišką (geras tėvas vaiką ne tik lepina, tačiau ir sudraudžia) rūpestingumą, šie žodžiai tampa širdyje gyvi.

Tad jauskimės dėkingi už tai, ką turime, t. y. už viską, nes viską gavome dovanai. Ačiū tau, Viešpatie!

Michael L. Cook SJ. „Atsakymai į 101 klausimą apie Jėzų“

Ar pasakojimai apie Jėzų prasidėjimą ir gimimą – tiesa? Ar Jėzus turėjo brolių ir seserų? Kada Jis sužinojo esąs Dievo Sūnus? Ar Jėzus kartais buvo linksmas ir kartais mėgdavo pajuokauti? Ar Dievas tikrai norėjo, kad Jėzus mirtų taip baisiai ir būdamas toks jaunas? Kaip Jis galėjo būti šimtaprocentinis žmogus ir šimtaprocentinis Dievas, juk tai du šimtai procentų? Ar Jėzus turi įtakos žmonėms, išpažįstantiems kitas religijas? Teologas, vienuolis Michael L. Cook SJ knygoje „Atsakymai į 101 klausimą apie Jėzų“ paprastai ir tiesiai atsako į žmones dominančius klausimus apie Jėzų. Skelbiame ištrauką iš šios knygos.

Ką galėtumėte papasakoti apie atleidimą? Kodėl Jėzus kvietė „nusidėjėlius“, o ne „doruosius“?

Atleidimas reikalauja žmogaus pripažinimo, kad jam jo reikia ir noraus sutikimo priklausyti nuo kito – tik taip atleidžiama. Mums sunku atleisti ir prašyti atleidimo, nes šis veiksmas sugriauna nepriklausomo ir savo pastangomis viską pasiekiančio žmogaus įvaizdį. Jėzus pasakė, kad Jis atėjęs kvieisti ne teisiųjų, bet nusidėjėlių, žodis „teisiųjų“, manau, reiškia „teisuoliškų“, t. y. tų, kurie laiko save nuteisintais

dėl savo darbų. Tai atsiskleidžia ir Evangelijos pagal Luką palyginime apie fariziejų ir muitininką, besimeldžiančius šventykloje (Lk 18, 9–14). Tai ne paprastas klausimas, kuris iš jų nuteisintas. Tam tikra prasme – jie abu nuteisinti: fariziejus todėl, kad laikėsi Įstatymo, o muitininkas dėl to, kad nusizėmęs prašė pasigailėjimo. Kas nepateisintina fariziejaus požiūryje į muitininką? Į muitininką ir kitus nusidėjėlius jis žiūri paniekinamai, manydamas, kad jie nenusipelnė Dievo gailėstingumo. Manydamas, kad kiti neverti Dievo gailėstingumo ir atleidimo – tai širdies kietumas, prieš kurį Jėzus kovojo atsigręždamas į „muitininkus ir nusidėjėlius“ ir primdamas juos į Karalystę. Muitininko elgesys palyginime rodo savo skurdumo ir priklausymo nuo kito pripažinimą, būtiną, kad įžengtum į Dievo Karalystę. Muitininkas, priešingai nei fariziejus, nieko nelygina. Jėzus tvirtina: „Muitininkai ir ištvirtėjęs gėriaui už jus pateks į Dievo Karalystę“ (Mt 21, 31).

Dievo atleidimas įvyks ir bus veiksmingas tik tuomet ir tik tiek, kiek mes atleisime vieni kitiems (Mt 6, 14–15). Atleidimo prašymas maldoje Tėve mūsų Evangelijoje pagal Matą (Mt 6, 12) reiškia, kad Dievo atleidimas visuomet yra

toks, kuris jau vyksta. Dievas, kuris yra Meilė, nuolat teikia dievišką atleidimą. Tačiau Dievo atleidimas žmogaus gyvenime nebus tikrai veiksmingas, jei šis užkietins širdį ir nenorės atleisti kitiems. Dievo atleidimas ir meilė leidžia mums vieniems kitus mylėti ir atleisti, ir tik tą atleidimo ir meilės kitiems akimirka patiriame Dievo meilę ir atleidimą mūsų gyvenime. Už kasdieninės duonos prašymo, po kurio maldoje Tėve mūsų yra atleidimo prašymas, slypi Jėzus įprotis valgyti su muitininkais ir nusidėjėliais. Drauge su Jėzumi prie stalo lauzyti duoną ir dalytis vynu – tai patirti atleidimą ir dievišką palaimą, tikrai išlaisvinančią Karalystės, kuri „jau yra tarp jūsų“ (Lk 17, 21), patirtį.

Kodėl Jėzus buvo toks griežtas apaštalams liepdamas neapkęsti šeimos, neiti namo atsisveikinti ir nelaidoti mirusių?

Jėzus nurodymai apaštalams būtų šokiravę net Jo amžininkus: neturėti kur galvos priglausti (t. y. namų), neatlikti švenčiausios pareigos – nelaidoti tėvo ir net neiti namo atsisveikinti su šeima (Lk 9, 57–62)! Toliau Evangelijoje pagal Luką randame dar sunkiau suprantamą

Nukelta į 4 p.

Atkelta iš 3 p.

reikalavimą: „Jei kas ateina pas mane ir nelaiko neapykantoje savo tėvo, motinos, žmonos, vaikų, brolių, seserų ir net savo gyvybės, negali būti mano mokinys“ (Lk 14, 26).

Šv. Ignacas „Dvasinėse pratybose“ kalba apie „sventą abejingumą“. Tačiau jis neturi galvoje beširdiškumo ar nuolankaus susitaikymo su viskuo, kad ir kas nutiktų jam pačiam ar šeimai. Ignacas buvo aistringas žmogus. Jėzus taip pat. Ignacas čia kalba apie gilų, visišką išitraukimą į Dievo meilę – tokį stiprų, asmeninį ir didelį, kad visa kita žemėje įgauna prasmę ir tampa svarbu tik šio santykio šviesoje. „Sventas abejingumas“ gali būti geriau suprantamas kaip „visiškas atsidavimas vienam tikslui“, kaip šuo, kuris kiekviena kūno ląstele įsitempia ir dėmesingai, viltinai laukia nuo stalo nukrentančio kąsnelio (Mk 7, 28). Toks visos esybės susitelkimas vadinamas tikėjimu (Mk 15, 28). Jėzus neneigia nei šeimos, nei namų gražumo bei gerumo ir troškimo juos turėti, nei pagarbos tėvui ir motinai. Dievo meilė neprieštarauja žmogiškojo gyvenimo gėriui ir jo nenaikina. Priešingai – mūsų širdyse esanti Dievo meilė suteikia jėgų ir leidžia iš tiesų mylėti kitus.

Jėzui ir apaštalams šis „visiškas atsidavimas“ įgauna skelbimo ir darbo Dievo Karalystės labai formą. Kiti dalykai ir net pats gyvenimas bus matomi tokie, kokie yra, ir teiks pasitenkinimą, jei apaštalai pirmiau ieškos Dievo Karalystės ir Jo teisybės (Mt 6, 25–33). Galiausiai toks „visiškas atsidavimas“ turėtų būti būdingas visiems, kurie tvirtina seką Jėzumi – nesvarbu, ar jie keliauja su Juo, ar lieka namuose (žr. 27). Tai nėra tik kunigų ir kitų dvasinio luomo žmonių reikalas, kaip dažnai manė vėlesnės kartos. Neturtas, skaisstumas ir klusnumas – taip vadinamieji „evangeliniai patarimai“ – taisyti visiems krikščionims, nors jų forma, kurią suteiks gyvenimas, priklausys nuo asmeninio žmogaus pašaukimo.

Jėzus buvo siųstas skelbti Dievo Karalystės. Ar Jis visą laiką žinojo, kad turės už mus numirti?

Teigėme, kad istoriniame, žmogiškajame gyvenime Jėzus buvo toks pat žmogus kaip ir mes, taip pat mėginamas ir gundomas. Tai reiškia, kad Jis abejojo ir nežinojo, turėjo rasti geriausią būdą Tėvo Jam duotai žinia pateikti, turėjo patikėti Tėvo valia net tuomet, kai viskas vyko ne taip, kaip buvo tikimasi, turėjo susidurti su galima nesėkme ir mirtimi. Galime įsivaizduoti, kad patyręs vis didėjantį priešišumą Jėzus apsvairstė smurtinės mirties ne tik galimybę, bet ir tikimybę. Pranašams žmonių pasipriešinimas žadindavo Dievo apgynimo viltį, t. y. kas benutiktu, Dievas pateisins jiems skirtą užduotį ir atves Karalystę į išsipildymą. Jėzui tai galėjo reikšti „Žmogaus Sūnaus dieną“ (Lk 17, 24). Danie liaus knygoje minimas „tarsi žmogaus sūnus“ (Dan 7, 13) – žmogus prieš keturis žvėris, simbolizuojančius imperijos galias, persekiojančias Dievo žmones, atsistoja priešais Dievo sostą ir Dievas jį apgina. Kaip tik taip Jėzus turėjo tikėti, kad Tėvas Jį apgins.

Jėzus buvo ištikimas ir tikėjo, kad tiems, kurie tiki (Mk 9, 23), Dievui (Mk 10, 27) ir Abai (Mk 14, 36) „viskas įmanoma“. Viskas įmanoma tiems, kurie turi tikėjimą kaip garstyčios grūdėlį. Jie gali pajudinti žmogišką kieta-

širdiškumo kalną (Mt 17, 20) ir su šaknimis išrauti nesutaikomumo medį (Lk 17, 6). Tikėjimas turi nepaprastą galią kaip tas garstyčios grūdėlis, mažiausia iš visų augalų sėklų, iš kurios vis dėlto išauga didžiausias krūmas (Mk 4, 31–32). Jėzus nežinojo, kada, kur ir kaip mirs, bet žinojo, kad Dievo galybė (Mk 12, 24) ir tikėjimo jėga (Mk 5, 36) įveiks baimę bei mirtį ir atneš naują gyvenimą. Jėzaus maldos Getsemanės sode skaudumas – tai noro likti ištikimam meilės ir gyvybės Dievui baimės ir mirties aki-vaizdoje išraiška. Paskutinis prašymas maldoje Tėve mūsų (Lk 11, 4) gali reikšti: Dieve, suteik mums stiprybės nepalūžti išmėginimuose! Jėzui ir apaštalams reikėjo tokios stiprybės.

Ar Jėzaus mirtis turėjo kokią reikšmę? Žvelgiant į šiandieninį pasaulį neatrodo, kad Jo mirtis davė ką gera. Ar kas pasikeitė?

Kad ir ką sakytume, istorijoje pokyčiai vyksta. Būna vingių, judėjimo atgal, nesu- pratimo, nuosmukių, atradimų ir naujų nukrypimų nuo taisyklių. Neįmanoma nuspėti, ar viskas eina geryn, ar blogyn. Filosofai yra išvystę didžias istorines teorijas. Optimistai įtikinėtų, kad, nepaisant laikinių kliūčių ir sunkumų, mes nuolat judame vis naujos utopijos link. O pesimistai mano, kad pasaulis ritasi praganan. Šie požiūriai su genetika ir instinktais turi tiek pat bendro, kiek bet kurios kitos teorijos.

Mus, krikščionis, šis klausimas grąžina prie Dievo apvaizdos suvokimo. Dievas iš anksto nenulemia, kas ir kaip turi įvykti, bet kviečia mus drauge su Juo kurti visiems geresnę ateitį. Dievas veikia pagal žmogiškos laisvės galimybes, žinodamas, kad ji ribota (taip pat ir Jėzaus žmogiška laisvė). Esmė ta, kad turime pasirinkimo teisę – arba pasaulį kurti, arba jį naikinti. Tai reiškia, kad priešingai optimistiniam ar pesimistiniam požiūriui, turėtume turėti realistinį požiūrį. Jei tikrai turime pasirinkimo teisę, tuomet svarbu, kaip kuriame ateitį. Nesame tik paprasti stebėtojai.

Kita vertus, krikščionys geresnės ateities viltį grindžia prisikėlusio Jėzaus Dvasia. Jo Dvasia įgalioja ir įgalina, bet mes turime atsiliiepti ir prisiimti atsakomybę už mums patikėtą gyvenimą. Tikėjimas laiduoja mums tai, ko viliamės, įrodo tikrovę, kurios nematome (Žyd 11, 1), tačiau, kad tikėjimas ir viltis nebūtų tik troškimai, jie turi būti pagrįsti patirtimi. Jei tikime, kad Jėzaus Dvasia nugalės, tai todėl, kad patyrėme jos perkeičiančią jėgą savo ir savo artimųjų gyvenimuose.

Kodėl sakoma, kad Jėzus arba Jo Dvasia gyvena visuose žmonėse? Juk pasaulyje tiek daug žmogžudžių ir kitokių nusikaltėlių. Ar juose taip pat gyvena Jėzus?

Dievo meilė mūsų Viešpatyje Jėzuje Kristuje neišskiria nei vieno. Pasak Pauliaus, mes visi nusidėjome ir stokojame Dievo garbės (Rom 3, 23), tačiau mums dar tebesant nusidėjėliais ir Dievo priešais, Jis įrodė mums savo meilę Jėzaus mirtimi ant kryžiaus (Rom 5, 8). Jėzaus iššūkis žmonėms, norėjusiems užmėtyti akmenimis moterį, sugautą svetimąjant, tebegalioja: „Kas

iš jūsų be nuodėmės, tegu pirmas sviedžia į ją akmenį“ (Jn 8, 7).

Tai atleidumo klausimas. Vienintelė nedovotina nuodėmė yra žmogaus kietaširdiškumas – atsisakymas priimti atleidimą ir atleisti kitiems. Jėzaus mirtis ant kryžiaus yra stipriausias Jo priešų apkabinimas meile ir atleidimu. Aš nepritariu mirties bausmei, nes ji dažnai tėra kerštas, atsisakymas atleisti. Dar daugiau – toks veiksmas parodo visišką netikėjimą, kad ir tas asmuo yra atpirktas, kad jis ar ji dar gali patirti širdies ir minties atsivertimą bei pradėti gyventi naują gyvenimą. Mirties bausmė yra grynai baudžiamoji; ji parodo netikėjimą perauklėjimu. Jėzus nenusivylė nei vienu, net atkakliausiais priešais.

Klausimas tik – kiek norime ir galime atleisti. Evangelijos pagal Matą palyginime apie beširdį tarną (Mt 18, 23–35) pagrindinė mintis atsiskleidžia 35 eilutėje: Dievo atleidimas mūsų gyvenime nebus veiksmingas, jei iš širdies neatleisime savo broliams ir seserims. Pabrėžiamas karaliaus (Dievo) sprendimas. Tačiau jei pažvelgtume į pasakojimą be paskutinės eilutės, pastebėtume netikėtą momentą, kai karalius atsiima duotą pažadą ir atšaukia atleidimą. Karaliaus garbė reikalauja laikytis duoto žodžio (pvz.: Erodas Mk 6, 26). Tačiau karalius netgi pasmerkia tarną kančioms – tai daug sunkesnė bausmė už tą, kurią buvo skyręs anksčiau (Mt 18, 25). Kiti tarnai, užuot ieškoję kitokio būdo atleisti ir susitaikyti, viską pranešė karaliui, ir šio sprendimo pasekmės buvo blogesnės, nei jie tikėjosi. Štai pasakojimo esmė: ar mes galėtume atleisti savo bičiuliui tarnui, net tokiam beširdžiui kaip šis? Ar tikrai trokštame atleisti ir ieškoti kitų būdų konfliktams spręsti nei žiaurumas ir kerštas? „Dievas gi nesuntė savo Sūnaus į pasaulį, kad jis pasaulį pasmerktų, bet kad pasaulis per jį būtų išgelbėtas“ (Jn 3, 17).

Gyvename moderniaje, technikos pasaulyje. Ar Jėzus turi ką pasakyti šiam mokslo amžiui?

Mokslas siekia paaiškinti visą per hipotetinius modelius ir, jei tai praktiška, pritaikyti turimas žinias taip, kad jos pajungtų medžiagos energiją ir galias bendram žmonių labui. Mokslo nuopelnai yra milžiniški. Religija gali tik pritarti kūrybingiems mokslo genijams, kurie yra Dievo dovana. Nepaisydami praieities nesutarimų, dažnai kilusių dėl neišmanymo ir baimės, mokslas ir religija neturi varžytis. Jie yra skirtinguose lygmenyse, tačiau abu siekia pasaulį padaryti žmoniškesnį.

Tiek mokslui, tiek religijai šiandien labai rūpi ekologija. Motina žemė, tėvas dangus – tai religinė metafora, kuri šiuolaikiniam protui gali patikti arba ne. Priešingai Niutono pasiūlytam požiūriui į visą tą kaip į mechanizmą, šiandienos mokslininkai vis labiau supranta, kad visata yra gyvas, judantis organizmas, kur visos dalelės sujungtos ir veikia viena kitą. Feminizmas ir teologija, kylantys iš religinio intereso, pabrėžia sąsajas, santykius, globą ir rūpinimąsi kitais bei visuomeninės atsakomybės jausmą – tuo vis labiau pasizymi mūsų laikmetis.

Jėzus buvo savo laiko žmogus, ir Jam buvo būdingos to meto mokslo žinios. Tačiau į žmonių sąmonę Jis atnešė supratimą, kad visa ko centre yra dieviškasis slėpinys, kuris yra linkęs palaikyti santykį ir mylintis, teigiantis ir atgaivinantis, nekonkuruojantis ir neverčiantis. Jėzus mokslui galėtų pasakyti tik tai: nebūk susvetimėjimo, viešpatavimo, prievartos ir konkurencijos veiksnys. Buvimas tuo gali suteikti tik trumpalaikę valdymo pergalę, tačiau niekada neišmokyti suprasti ir branginti visatos slėpinį.

„Katalikų pasaulio leidiniai“

Laikraščio redakcijai rašyti paraprijos raštinės adresu: Laikraščiuvi „Prisikėlimas“, Žemaičių 31 b, Kaunas. Tel. (8-37) 229222

El. paštas: prisikelimas@kaunas.lcn.lt, internetinis adresas: www.prisikelimas.lt

Vyr. redaktorius paraprijos klebonas, dekanas monsinjoras Vytautas Grigaravičius; redakcijos nariai: Gediminas Žukas, Aldona Narušienė, Birutė Vasylienė, Adolfa Daukšienė, Dalė Starkutė.

Kauno Kristaus Prisikėlimo paraprijos pastoracinės tarybos laikraštis